

Pastor inom Evangeliska Frikyrkan

Förord

När en församling i Evangeliska Frikyrkan (EFK) söker en pastor kommer ofta frågan upp om vad en pastors tjänst är och hur man känner igen en person som är lämpad för en sådan uppgift. Från andra hållet kan en person som börjat känna igen en inre kallelse till pastorstjänst behöva hjälp att förstå hur vägen till tjänst ser ut och om EFK är rätt sammanhang för tjänst. Skrivningen är en hjälp för EFKs församlingar samt blivande och nuvarande pastorer att hantera frågor kopplade till tjänsten som pastor. Vårt syfte är på så sätt att uttrycka ansvarstagande och skapa klarhet om vad som gäller för pastorer i vår gemenskap.

Ordningen beslutas av EFKs styrelse efter förslag från Sverigeprogrammet. Den bearbetas av Medarbetarförbundets årsmöte och styrelse samt av teologer vid Akademin För Ledarskap och Teologi (ALT).

EFK är enligt stadgarna ”en sammanslutning av självständiga kristna församlingar”. Stadgarnas formulering innebär att de lokala församlingarna är den grundläggande storheten. Lokala församlingar är fria och självständiga, men har slutit sig samman för att uttrycka sitt ömsesidiga beroende och sin överlåtelse till varandra i en förpliktande relation. Det handlar om en förpliktande gemenskap som uttrycks såväl inom en lokal församling som mellan församlingar. (Se dokumentet ”Evangeliska Frikyrkans tro och självförståelse”).

Detta dokument är vägledande för församlingar och pastorer inom EFK. Det finns en stor poäng i att vi arbetar för en samsyn i dessa frågor inom rörelsen, även om församlingar kan komma att betona olika moment i dessa skrivningar på olika sätt.

Pastorns tjänst

Församlingen avskiljer män och kvinnor till tjänst som pastor för att de ska ägna sig åt bönen, Ordet och det andliga ledarskapet. Andligt ledarskap utövas exempelvis genom undervisning, förkunnelse, evangelisation, själavård och andlig vägledning. Allt ledarskap i församlingen bottnar i att personen själva är djupt rotad i Guds ord och i bönen.

Pastor betyder herde som är det mest frekventa begreppet för ledarskap i Bibeln. I Nya Testamentet används begreppet på lite olika sätt. Vi tar här utgångspunkt i Jesu tal om ledarskap utifrån en herdes uppgift. Jesus är den store herden, men kallar också Petrus att vara en herde i Joh 21. Herden verkar i Jesu språkbruk vara en bredare uppgift än vad Paulus syftar till i Ef 4. Herden är den som leder, som vaktar grunden och som lämnar de 99 för den ena som kommit bort. Paulus återkommer till denna form av herdeskap i Apg 20 där han uppmanar församlingsledarna i Efesos att vara herdor för Guds hjord.

Det är församlingsledningens uppgift att leda och fördela arbetet mellan församlingens anställda. Detta bör ske utifrån denna definition av tjänsten och i samråd med pastorn och innebär att man kommer överens om en beskrivning av tjänstens innehåll. Församlingsledningen utgår då både ifrån de särskilda gåvor som den enskilde har och den inriktning församlingen önskar för tjänsten.

Pastoralt ansvar

En pastor bejakar vid avskiljningen att med Andens hjälp förkunna Ordet, döpa och dela nattvardens gåvor, utöva själavård och leda församlingen i gudstjänst och mission.

Församlingens pastor(er) är inte ensam(ma) om att utföra denna tjänst. Församlingens pastor(er) har ett särskilt ansvar att tillsammans med övrigt ledarskap, vaka över att dessa olika praktiker och funktioner förvaltas på ett sätt som uttrycker Bibelns intentioner.

Föreståndarens tjänst och ansvar

I en pastors tjänst kan det ingå att vara församlingens föreståndare och därmed ingå i församlingsledningen. Att vara föreståndare innebär ofta att tillsammans med församlingens ordförande planera församlingsledningens arbete. Uppdraget innebär också att på olika sätt företräda församlingen gentemot samhället och andra församlingar.

I församlingar med flera anställda kan arbetsledning inklusive ansvar för ledning av övriga medarbetares arbete, utvecklingssamtal, arbetsmiljöarbete mm ingå. Som föreståndare är pastorn då en länk mellan arbetslaget och församlingsledningen. Föreståndaren är arbetsgivarens representant i arbetslaget och ska ansvara för att de beslut som församlingsledningen fattar implementeras i arbetslaget. Till uppgiften hör också att förmedla övriga medarbetares perspektiv till församlingsledningen. Det ingår också att ta ett övergripande pastoralt ansvar så som det beskrivs ovan.

Vägen in i tjänst

Identifiering

Alla församlingar i EFK har en viktig uppgift i att identifiera personer som församlingen uppfattar att Gud kallar till tjänst som pastor. En viktig förutsättning för att påbörja sin utbildning med syfte att bli pastor i EFK, är att de församlingssammanhang som man kommer från har gjort en prövning av personens lämplighet att i framtiden leda en församling. De kriterier som anges senare i detta dokument är vägledande för en sådan bedömning.

Fördjupning

En person som upplever en kallelse och fått denna bekräftad av en församling behöver skaffa sig den erfarenhet och kunskap som behövs för att utföra en pastors tjänst.

Kontakt med EFK

Under personens förberedelsestid inför tjänst bör kontakt skapas och odlas med EFKs Sverigeprogram. Sverigeprogrammet vill tillsammans med Akademi för Ledarskap och Teologi (ALT) lägga tillräta för att sådan kontakt kan skapas, men ansvaret för kontakten ligger på personen själv.

Ett samtal bör föras med EFKs Sverigeprogram innan tjänst tillträdes om att vara pastor i EFK och om det stöd i form av omsorg och fortbildning som Sverigeprogrammet, ALT och Medarbetarförbundet ger pastorer och församlingar.

Avskiljning

Beslut om vilka som ska avskiljas som pastor inom EFK sker i den lokala församlingen. Alla som EFKs församlingar avskiljer som pastorer räknas som pastorer inom EFK.¹ Avskiljning för tjänst

---

¹ Undantagen är fleranslutna församlingar och när församlingen installerar en pastor med hemvist i ett annat samfund. Se stycket om identitet och samfundstillhörighet nedan.

sker i den lokala församling där pastorn tillträder. Avskiljningsakten leds av representant för församlingen och/eller av representant för EFK.

En person avskiljs till tjänst första gången hon eller han går in i en pastorstjänst. Om personen senare går över i tjänst i en annan församling, installeras hon eller han som pastor i denna församling.

Identitet och samfundstillhörighet

Om personen ska tjäna i församling i annat samfund men önskar att vara pastor inom EFK, avskiljs personen i den EFK-församling som hon eller han hör hemma i. Därefter sänds pastorn till den församling hon eller han ska tjäna i. Då görs en överenskommelse mellan pastorn, EFK och det samfund som pastorn temporärt skall tjäna i. En sådan överenskommelse sluts även om en pastor byter tjänst till en församling i annat samfund.

Pastorstjänsten kan också utföras i ekumenisk tjänst (sjukhuspastor, studentpastor, fängelsepastor mm) eller i annan evangelisk tjänst (centralt anställd, retreatverksamhet mm). Då bör avskiljning eller installation ske i den lokala EFK-församling som pastorn hör hemma i, sedan sänds personen av församlingen ut i sådan tjänst.

Man kan vara pastor i en EFK-församling utan att vara EFK-pastor

- a. *dels* i ekumeniska församlingar som anställer pastor som har sin pastorsidentitet i något annat samfund än EFK,
- b. *dels* om församling kallar pastor från annat samfund. Pastor och församling är då överens om att pastorn behåller sin identitet och relation till sitt tidigare sammanhang. Pastorn är ”utlånad” till EFK.

Den som tillträder som pastor i EFK-församling från annat samfund/sammanhang än EFK förväntas delta i kurser där EFKs teologi och historia bearbetas.

Löften och försäkran vid avskiljning

En ordning för avskiljning finns i Gudstjänstboken (Libris 2005). Med några mindre justeringar anger vi här de frågor som en pastor bör ställas vid avskiljning:

Inför Gud, som kallar oss till sitt uppdrag och inför denna församling frågar jag dig, NN som i dag avskiljs till tjänst som pastor:

Tror du på Jesus Kristus som korsfästes, dog och uppstod till försoning och liv för hela världen?

Svar: Ja.

Vill du bejaka Guds kallelse till dig, ta emot uppdraget som pastor och förverkliga din kallelse med Kristus som förebild?

Svar: Ja.

Vill du med Andens hjälp förkunna Ordet, döpa och dela nattvardens gåvor, utöva själavård och leda församlingen i gudstjänst och mission?

Svar: Ja.

Du ikläder dig särskild tystnadsplikt för pastorer: Lovar du att inte för någon röja vad som anförtros dig under bekännelse av synd eller i enskild själavård?²

Svar: Ja.

Vill du i din tjänst förtroendefullt samarbeta i Evangeliska Frikyrkan och medverka till den kristna kyrkans enhet?

Svar: Ja.

Gud vill genom sin Ande hjälpa dig att utföra din tjänst i enlighet med de löften du här har avgett.

Kriterier för att vara i tjänst

Teologisk övertygelse

Pastorn ska dela och kunna företräda det som uttrycks i dokumentet ”Evangeliska Frikyrkans tro och självförståelse”.

Kallelse

Kallelsen är i första hand till relation med Kristus. Men kallelsen till Kristus är också kallelsen ut i tjänst. Personen ska kunna redogöra för sin personliga kallelse till pastorstjänst.

Pastorn behöver på ett trovärdigt sätt bekräftas av andra i sin kallelse. Bekräftelsen sker genom rekommendation från de sammanhang man tjänat i samt från församlingspraktik under utbildningen. En församling ger sitt förtroende till personen genom att kalla honom eller henne till pastorstjänst.

Förtroende, karaktär och mognad

All tjänst i församlingen bygger på förtroende. Detta är något man inte kan ta sig, utan något man får från församlingen när kallelsen förverkligas med Kristus som förebild. Nya Testamentet betonar på flera ställen betydelsen av att vara ett föredöme som ledare i tro och liv.

Pastorn behöver vara en trygg person och ha god självkänedom, ha initiativförmåga, vara stabil och flexibel för att tåla olikhet och kunna agera utifrån egna och andras insikter. Till mognaden hör också insikt om sin egen sårbarhet och mod att se sina begränsningar. Pastorn behöver förmåga att samarbeta i små och stora sammanhang, med olika människor och i olika miljöer.

Det är helt avgörande att en församling vid anställning av pastor gör en ordentlig bakgrundskontroll med referenstagning.

Utbildning

Huvudalternativet är utbildning med inriktning på församlingstjänst vid Akademi för Ledarskap och Teologi eller annan likvärdig utbildning. I utbildningen bör det ingå relevant praktisk träning. Tidigare utbildning kan kompletteras i anpassad omfattning vid Akademi för Ledarskap och Teologi (ALT).

Grundförutsättning för tjänst som EFK-pastor kan också bestå av den erfarenhet man fått genom församlingsledarskap, samt att den kallande församlingen vill bekräfta personen som sin pastor.

---

² EFKs dokument *Tystnadsplikten i Evangeliska Frikyrkan* ger riktlinjer för vad särskild tystnadsplikt innebär.

Av omsorg om både pastor och församling är det angeläget att specialutbildning kan erbjudas dem som har erfarenhet men saknar viss teoretisk utbildning för pastorstjänst. Vigselskurs, undervisning om tystnadsplikt samt kurs där EFKs historia och teologi bearbetas är obligatoriskt.

För att hålla i tjänst Relationer och fortbildning

Den ömsesidiga förpliktigande gemenskapen i EFK konkretiseras för pastorn genom att han eller hon regelbundet odlar gemenskapen i samfund och Medarbetarförbund oavsett typ av pastorstjänst. De naturligaste mötesplatserna för detta är Kongress, Representantskapmöte, Medarbetarförbundets årliga möte samt regionala pastorsträffar. Dessa bör prioriteras.

Alla pastorer bör stå i någon form av kontinuerlig handledning och/eller mentorskap. Formerna för detta kan variera där EFKs Sverigeprogram erbjuder olika typer av handledningsgrupper. Pastor och församling ansvarar tillsammans för att upprätta mentorsrelationer.

Samhälle och församlingar förändras. Det är därför viktigt att stå i ett livslångt lärande där pastorn ges möjlighet att vidga sin kompetens och fördjupa sin tjänst. Församlingen behöver kontinuerligt lägga tillräkta för sådana utbildningsmöjligheter.

Förtroenderåds stöd

EFK ger genom Förtroenderådet församlingar råd i pastorsfrågor. EFKs förtroenderåd är utsett av EFKs ledning. Rådet arbetar med utgångspunkt i de ordningar som anges i detta dokument.

Rådet står till förfogande för att hjälpa församlingar att få medarbetare samt bistå församlingar när problem uppstår som kan ha med pastorsrollen och pastorstjänsten att göra. Genom förtroenderådet kan personalvårdssamtal erbjudas anställda medarbetare i EFKs församlingar enligt den ordning som finns framtagen för detta.

Om förutsättningarna för pastorstjänst i EFK enligt kriterierna ovan, efter avskiljning ifrågasätts, bör församlingen med hjälp av Förtroenderådet utreda ärendet. Det är alltid den lokala församlingen som beslutar om personens fortsatta tjänst.

När en pastor avslutar sin tjänst erbjuder Förtroenderådet ett avslutningssamtal.

Förslag som underlag för samtal i Medarbetarförbundets årsmöte

2018 11 09 - Ingemar Fhager och Öyvind Tholven på uppdrag av Sverigeprogrammets ledningsteam.

Dokumentet ska antas av EFKs styrelse enligt planen i mars 2019 och ersätter de pastorskriterier som idag finns och som är tillgängliga på <http://efk.se/download/18.e41863a16020851d451d5f8/1512479651988/Pastorskriterier%20i%20EFK.pdf>

Dokumentet hittar du också enkelt genom att skriva pastorskriterier i sökfältet på www.efk.se.

Du kan också mejla in dina synpunkter till oyvind.tholven@efk.se